

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném 6. prosince 2022 v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Blanky Bedřichové a soudců Mgr. Tomáše Kubovce a Mgr. Kateřiny Ctiborové **odvolání obžalovaného [Obžalovaný], nar. Xxx v xxx, OSVČ v hudebním průmyslu, trvale bytem xxx, fakticky bytem xxx, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 25. dubna 2022, sp. zn. 1 T 1/2022, a rozhodl takto:**

Podle § 256 trestního řádu se **odvolání zamítá.**

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 25. dubna 2022, sp. zn. 1 T 1/2022, byl obžalovaný [Obžalovaný] uznán vinným přečinem popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, jehož se podle skutkových zjištění soudu I. stupně dopustil tím, že dne 9. 12. 2017 v Praze 4, 5. května 1640, v budově Kongresového centra při konferenci před členy politického hnutí Svoboda a přímá demokracie vyslovil výrok: „*Ano, nejsem takový odborník na kulturu jako třeba pan exministr Herman, ale bezesporu bych nikdy nevyhodil z okna půl miliardy za likvidaci fungující firmy kvůli neexistujícímu pseudokoncentráku*“, odkazující na tábor v Letech u Písku, který byl v jedné své etapě, konkrétně v období 1. 8. 1942 – 6. 8. 1943, tzv. cikánským táborem, kde bylo nuceně soustřeďováno cikánské etnikum jako předpoklad jeho následného vyhlazení v koncentračním táboře Osvětim.
2. Za tato jednání byl obžalovanému [Obžalovaný] uložen podle § 405 trestního zákoníku trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 1 roku.
3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě stanovené v § 248 odst. 1 trestního řádu odvolání **obžalovaný, který napadl jak výrok o vině, tak výrok o trestu.** Ve svém odvolání namítá vady řízení, zejména neposkytnutí dostatečného času obhajobě na přípravu obhajoby, a bezdůvodné zamítnutí provedení některých důkazů navržených obhajobou. Další vady řízení spatřuje v provedení a následném čerpání z nezákonných důkazů, když dle jeho názoru byly Zprávy Ministerstva vnitra České republiky o extremismu vyhotoveny mimo pravomoc tohoto ústředního orgánu státní správy. Dále namítá nesprávnost výroku rozsudku spočívající v tom, že měl být zproštěn obžaloby, s tím, že soudem prvního stupně byly nesprávně vyhodnoceny důkazy provedené během hlavního líčení. Má za to, že prvním nesprávným závěrem soudu prvního stupně je to, že v Letech u Písku stál objekt, který lze označit jako koncentrační tábor. Obžalovaný je toho názoru, že z provedených důkazů naopak vyplývá, že v Letech koncentrační tábor zřízen nebyl, neboť se liší jak způsob jeho správy, tak rozsah omezení uvalených na internované osoby. Obžalovaný je dále přesvědčen, že z provedeného dokazování vyplývá, že nikdy nezlehčoval útrapy, které osoby internované v tomto táboře musely podstoupit, neboť se ve svém výroku vyjadřoval toliko k tomu, že tábor v Letech nelze na základě odborných studií (a později vypracovaných znaleckých posudků) považovat za koncentrační tábor. Má rovněž za to, že soud prvního stupně do svých úvah nezahrnul judikurní závěry Nejvyššího soudu, Ústavního soudu a

Evropského soudu pro lidská práva, které se touto problematikou zabývají a představují tak výkladová vodítka pro aplikaci ustanovení § 405 trestního zákoníku. Obžalovaný je dále toho názoru, že se v řízení před soudem prvního stupně nepodařilo prokázat jeho přímý nebo nepřímý úmysl ohrozit zájmy chráněné trestním zákoníkem, a že tedy není naplněna subjektivní stránka tohoto trestného činu. Všechny tyto odvolací důvody v odvolání obžalovaného jednotlivě a velmi podrobně rozvedeny, kdy v těchto podrobnostech odvolací soud pro stručnost odkazuje na písemné vyhotovení odvolání.

4. Městský soud v Praze jako soud odvolací podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které jím předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Zároveň zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, které nebyly odvoláním vytýkány, pokud by měly vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání, a dospěl k závěru, že **odvolání obžalovaného není důvodné.**
5. Ve vztahu k **řízení, jež předcházelo vydání napadeného rozsudku**, odvolací soud konstatuje, že toto nebylo zatíženo žádným procesním pochybením, které by se projevilo ve zkrácení práv obžalovaného na obhajobu či v procesně vadném postupu při provádění důkazů, ať již v přípravném řízení nebo v hlavním líčení, a z tohoto pohledu nejsou proto odvolacím soudem v postupu soudu I. stupně shledávány vady, které by odůvodňovaly zrušení rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu.
6. Spatřuje-li odvolatel vadu řízení v tom, že hlavní líčení nebylo k žádosti jím nově zvoleného obhájce odročeno, nelze podle odvolacího soudu tento jeho náhled na věc akceptovat. Z hlediska zachování všech kautel spravedlivého procesu a práva na obhajobu je na trestní řízení nutno nahlížet jako na jeden celek, přičemž touto optikou je podstatné, že měl obžalovaný po celou dobu jeho trvání možnost nechat se zastoupit obhájcem dle svého výběru. O termínu nařízeného hlavního líčení byl informován s dostatečným předstihem. Rozhodl-li se změnit osobu obhájce před jeho konáním, jedná se postup zcela podléhající jeho vlastnímu úsudku, případně úsudku učiněnému po poradě s novým obhájcem, jemuž byl termín hlavního líčení znám v době, kdy plnou moc udělenou obžalovaným akceptoval. Upřednostnil-li obžalovaný tuto změnu před dalšími v úvahu připadajícími alternativami (např. ponechání původního právního zastoupení, popř. obhajoby prostřednictvím obou obhájců), nelze tuto jeho volbu klást k tíži zákonnému a standardnímu postupu soudu I. stupně, když navíc v principiálně shodném duchu je nastavena právní úprava v trestním řádu (srov. např. § 37 odst. 2 in fine upřednostňující konání úkonu před jeho zrušením a převzetím právního zastoupení novým obhájcem) a institut odročení hlavního líčení coby výjimka z jinak platné zásady jeho bezprostřednosti je zákonem pojímán velmi restriktivně (srov. znění § 219 tr. řádu). Na základě obsahu spisového materiálu a zvukového záznamu o proběhlém hlavním líčení neshledal odvolací soud žádný konkrétní podklad pro závěr, že by neodročením původně stanoveného termínu hlavního líčení připravenost a úroveň obhajoby v tomto trestním řízení jakkoli utrpěla.
7. Odvolateli nelze přisvědčit, ani pokud jde o jeho námitky týkající se řádnosti a dostatečnosti provedeního dokazování. Ty dotýčný spatřuje jednak v zohlednění závěrů Zpráv Ministerstva vnitra ČR o extrémismu v rámci dokazování, jednak v odmítnutí konkrétního obhajobou navrženého důkazu. Podle názoru odvolacího soudu nemají tyto výhrady opodstatnění. Předně není pravda, že nelze určit, jaké konkrétní zprávy byly soudem provedeny, neboť jsou všechny

Shodu s prvopisem potvrzuje Z.K.

součástí trestního spisu. Jakkoli by bylo jistě vhodnější, aby obvodní soud upřesnil konkrétní prováděnou pasáž listinného důkazu i v protokole o hlavním líčení (není-li tento prováděn celý), důležité je a ze zvukového záznamu o hlavním líčení konaném dne 25. 4. 2022 se bezpečně podává, že obhajobě byly soudem na základě její žádosti zprávy předloženy, bylo uvedeno, že se jedná o konkrétní čtyři a nadto bylo samosoudkyní také stručně, ale explicitně určeno, co přesně ze zpráv je pro soud relevantní. Podle odvolacího soudu pak není dán důvod ani k tomu, aby byly tyto zprávy z dokazování vyloučeny. Trestní právo procesní a jeho nauka nepracují s pojmem *nicotných* důkazů (jak je uvedeno v odvolání), ale rozlišují důkazy absolutně a relativně *neúčinné*. Aby se jednalo o důkaz absolutně neúčinný, musí být jeho opatřování či provádění zatíženo podstatnou (a na rozdíl od relativně neúčinného důkazu neodstranitelnou) procesní vadou (k tomu srov. Pury, F. Neúčinnost důkazů. In: Hendrych, D. a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.). Takovou nicméně odvolací soud ve shodě se soudem I. stupně ve vydání předmětných zpráv Odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR nespatřuje. Zprávy mají toliko *informativní* charakter, nejsou autoritativním úkonem veřejné správy s právní závazností. Tak je třeba k nim přistoupit a podrobit je spolu s ostatními důkazy volnému hodnocení, jak soudům velí zásada ukotvená v § 2 odst. 6 tr. řádu. Této své povinnosti soud I. stupně dostal, když zasazením výroku obžalovaného coby člena hnutí Svoboda a přímá demokracie do kontextu dalších veřejných projevů představitelů téhož hnutí ilustroval subjektivní stránku obžalovaného a závažnost posuzovaného činu. Z odůvodnění rozhodnutí je však dostatečně patrné, že šlo toliko o důkaz podpůrný, na kterém odsouzení obžalovaného nestojí ani s ním nepadá.

8. Konečně jako pochybení soudu I. stupně nevnímá odvolací soud ani neprovedení konkrétního obhajobou navrhovaného důkazu (dalších pasáží knihy J. Padevěta). O podstatnou vadu trestního řízení by se jednalo tehdy, bylo-li by možné v neprovedeném důkazu spatřovat tzv. *opomenutý důkaz* ve smyslu judikatury vrcholných soudů, tedy takový, jenž nebyl soudem vypořádan vůbec nebo se jím soud nezabýval bez adekvátního odůvodnění (srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1135/17 ze dne 1. 11. 2017). Poukazuje-li sám odvolatel na to, že se zmíněné pasáže týkají jiných internačních zařízení posléze využívaných k průmyslové výrobě či rekreaci, čímž chtěl demonstrovat to, že jeho výrok směřoval pouze k nedůvodnosti odchýlného postupu vůči Letům, míjí se tato jeho argumentace s podstatou toho, co je mu v tomto řízení kladeno za vinu, totiž *způsob*, jakým svůj názor vyjádřil, jak ostatně pregnantně vysvětluje závěr bodu 16 napadeného rozsudku. Obvodnímu soudu, jenž vyhodnotil tento důkaz jako nadbytečný, proto nemá odvolací soud, co by vytkl.
9. Jádrem odvolací argumentace obžalovaného tvoří **námítky směřující proti výroku o vině**. Úkolem odvolacího soudu bylo proto prověřit, zda lze soudem I. stupně učiněná skutková zjištění považovat za jasná, úplná a správná, zda se obvodní soud vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, a konečně, zda zjištěný skutkový stav adekvátně právně kvalifikoval za užití všech relevantních ustanovení trestního zákoníku.
10. Ke *způsobu*, jakým byl soudem I. stupně zjištěn skutkový stav, nevznese odvolatel – se dvěma výjimkami vypořádanými výše – žádné výhrady. Soud I. stupně i podle názoru odvolacího soudu dostal všem požadavkům zásady zakotvené v § 2 odst. 5 tr. řádu, když provedl všechny reálně dosažitelné důkazy, které mohly přispět k úplnému objasnění skutkového stavu věci, a opatřil si tak odpovídající skutkový základ pro věcně správné rozhodnutí.

11. Z hlediska *správnosti* skutkových zjištění odvolatel soudu I. stupně vytýká, že ve svém rozsudku dospěl k nesprávnému závěru o tom, že cikánský tábor v Letech byl *koncentračním táborem*, a dále, že nesprávně dovedl, že odvolatel svým výrokem *zlehčoval* tamní utrpení internovaných osob z romského etnika, ačkoli tento ve skutečnosti pouze poukazoval na to, o jaký *typ* internačního zařízení se jedná.
12. S těmito výhradami se odvolací soud nicméně nemůže ztotožnit. Předně je zapotřebí poukázat na to, že odvolatelem citovanou pasáž rozsudku (odst. 56 odvolání) nelze vnímat izolovaně, ale je třeba ji zasadit do kontextu dalších relevantních pasáží napadeného rozsudku. Obvodní soud na základě řádně provedeného dokazování (zejména znaleckými posudky z oboru historie) seznal, že existuje určitá typologie internačních zařízení používaná Mezinárodní pátrací službou Červeného kříže zakládající se mj. na tom, zda příslušné zařízení podléhalo bezprostředně pravomoci konkrétních orgánů nacistické SS. K tomu s odkazem na znalecké závěry doplnil, že z hlediska této typologie je nutno rozlišovat mezi táborem internačním a koncentračním, přičemž právě cikánský tábor v Letech za koncentrační *stricto sensu* označit nelze. Vedle toho ale soud I. stupně vyzdvihl další pro nynější trestní věc podstatné závěry znaleckého zkoumání (zejména v odst. 10 rozsudku), když mj. poukázal na to, že byl letský tábor místem utrpení a smrti příslušníků romského etnika s tím, že nuceným soustředěním Romů na jednom místě se současně vytvářely i předpoklady pro jejich pozdější úplné vyhlazení. Uvedl také, že i dle znaleckých závěrů není přesné zařazení tábora podstatné, protože nacistický režim využíval celou řadu represivních zařízení s různými názvy. Především však velmi pečlivě a přesvědčivě v odůvodnění rozsudku (srov. zejména odst. 18) vyložil, proč nelze na pojem *koncentrační tábor* nahlížet pouze optikou ryze odborné a úzce pojaté typologie rozebrané znaleckými posudky (jak to ostatně část jich samotných připouští), ale je zapotřebí dát přednost významu pojmu *koncentrační tábor* v jeho obecném, běžným laickým pohledem vnímaném slova smyslu, a proč na něj podle závěrů dokazování nepochybně výše představenou odbornou optikou nenahlížel ani obžalovaný v době, kdy svůj výrok pronášel.
13. S těmito závěry obvodního soudu se soud II. stupně ztotožňuje. Zdůvodnění chápání tábora v Letech jako *koncentračního* v obecném slova smyslu vzhledem k jeho účelu (usazení a izolace, tj. koncentrace osob) i vzhledem ke genocidní politice nacistického Německa podrobně popsané v odst. 18 a násl. napadeného rozsudku má odvolací soud za zcela přiléhavé. Opačný výklad, jenž by pro popírání či zlehčování genocidia vyžadoval přesnou znalost historiky užívané terminologie a celkovou orientaci v problematice na úrovni experta, by nejen odporoval právní konstrukci předmětného trestného činu jako skutkové podstaty s tzv. *obecným subjektem*, již může naplnit kdokoli, tj. kterákoliv trestně odpovědná osoba (arg. výraz „Kdo“ v úvodu citovaného ustanovení), ale fakticky by vyprazdňoval obsah ustanovení § 405 tr. zákoníku, jež by bylo v praxi vyjma případů, kdy genocidium popírají či zlehčují přímo historici, takřka nepoužitelné.
14. Odvolacímu soudu je také zřejmé, že se obvodní soud musel na základě provedeného dokazování přiklonit k jedné ze dvou (jedině reálně možných) v úvahu připadajících verzí proběhnuvšího skutkového děje, z nichž jedna se zakládala na tom, že obžalovaný coby přinejmenším průměrně rozumně uvažující a informovaný člověk, vědom si všeobecně akceptovaného a užívaného obsahu pojmu „*koncentrák*“ nutně spojeného se strastmi a utrpením osob v něm se vyskytujícími pronесl svůj výrok srozuměn s tím, že jím může devalvovat význam a závažnost událostí v něm proběhlých, zatímco druhá na tom, že obžalovaný s přesnou znalostí typologie Mezinárodní pátrací služby Červeného kříže i skutečnosti, že tato typologie cikánský tábor v Letech pod pojem *koncentrační tábor* nepodřazuje, cílil svým vyjádřením právě na odlišení letského tábora coby tábora internačního

od táborů koncentračních *stricto sensu*. Posléze uvedená eventualita přitom nejenže nemá žádnou oporu v provedeném dokazování, ale přímo se přičí i dosavadní obhajobě samotného obžalovaného, který svůj výrok omlouval jako nešťastný, pronesený v nadsázce (nikoli tedy záměrně ve snaze o striktní a precizní kategorizaci táborů), což ostatně činí i na jiném místě ve svém odvolání. Vyhodnotil-li soud I. stupně obhajobu obžalovaného spočívající v prosazování druhé z výše uvedených skutkových verzí jako ryze účelovou předloženou ve snaze dotýčného vyvinut a nezpůsobitou vnést do skutkových závěrů soudu jakoukoli pochybnost, nezbyvá soudu II. stupně, než tomuto logickému závěru obvodního soudu přisvědčit. V této souvislosti odvolací soud připomíná, že i takováto obžalovaným prezentovaná verze vnášející pochybnost do skutkových závěrů soudu by musela vyplývat z provedených důkazů. Jak ve své judikatuře opakovaně postuloval Ústavní soud, nemůže jít o pochybnost imaginární, založenou na určité náhodě, domněnce nebo dohadu, které nemají v provedených důkazech žádnou oporu (srov. např. rozhodnutí Ústavního soudu pod sp. zn. IV. ÚS 2509/09, IV. ÚS 1618/10, IV. ÚS 2889/11 či IV. ÚS 2034/11). Jinými slovy vyjádřeno, jestliže na základě provedeného dokazování nemá soud žádný důvod usuzovat na okolnosti, jež by takovou pochybnost zakládaly, nemůže si takové okolnosti domýšlet nebo je bez dalšího presumovat. Žádná okolnost svědčící pro závěr, že si byl obžalovaný vědom odborné historické kategorizace internačních zařízení a na základě této znalosti pronesl svůj výrok, se z provedených důkazů jednoduše nepodává.

15. Touto optikou se proto odvolací soud oproti soudu I. stupně neztotožňuje s obhajobou ani v tom, že ve výroku uvedený výraz *neexistující* mohl obžalovaný reálně mínit jako poukaz na fakt, že tábor neexistuje *v současné době*. Odvolací soud má za stěží představitelnou variantu, že by chtěl obžalovaný zvláště poukázat na zcela evidentní a těžko rozporovatelnou skutečnost (notorietu), že v 21. století není na území ČR existující koncentrační tábor, která je navíc již součástí současně pronesené pasáže „fungující firma“, jež současnou existenci tábora na tomtéž místě přímo vylučuje. Za dané situace nelze podle odvolacího soudu než uzavřít, že výrazem *neexistující* zpochybňoval obžalovaný jakoukoli (tedy i historickou) existenci koncentračního tábora v Letech, čemuž ostatně nasvědčuje i předpona *pseudo-*, jíž vyjádření obžalovaného dále pokračovalo. Alternativu prezentovanou obžalovaným v hlavním líčení a akceptovanou soudem I. stupně hodnotí soud II. stupně i vzhledem k načasování jejího prvního uvedení rovněž jako účelovou verzi obhajoby. Uvedená okolnost má nicméně význam toliko z hlediska celkového chápání výroku obžalovaného a jeho podřazení pod pojem *zpochybňování* předpokládaný skutkovou podstatou podle § 405 tr. zákoníku, úvahy o tom, zda by bylo tuto pasáž výroku obžalovaného možno posoudit také jako popírání genocidia (nejen jeho zlehčování), nejsou vzhledem k působení zásady zákazu *reformationis in peius* (změny právního postavení odvolatele k horšímu) v odvolacím řízení namístě.
16. Vzhledem k těmto závěrům neshledává odvolací soud opodstatněnými ani ty **námítky odvolatele, jimiž brojil proti právní kvalifikaci stíhaného jednání, přiléhavě** užitě nalézacím soudem.
17. Dospívá-li odvolatel v návaznosti na námitku týkající se výkladu pojmu *koncentrační tábor* k závěru, že „zcela absentuje **objektivní stránka trestného činu**“ (odst. 79 odvolání), hodnotí odvolací soud tuto jeho úvahu jako zcela lichou. Po objektivní stránce je obžalovanému kladeno za vinu veřejné zpochybňování nacistického genocidia. Soud I. stupně ve svém právním hodnocení věcně správně a přesvědčivě vysvětlil, co se rozumí jednotlivými dílčími znaky objektivní stránky a své právní závěry opřel o konkrétní jim odpovídající skutková zjištění. Zejména se vhodně vypořádal s tím, jaký význam je třeba prisuzovat výrazu *zpochybňování*, který vyložil v kontextu standardního a všeobecně akceptovaného obsahu předpony *pseudo-*. Ve vztahu k pojmu *genocidium* obvodní soud

Shodu s prvopisem potvrzuje Z.K.

s odkazem na znalecké závěry rekapituloval nejdůležitější historické události, k nimž v Letech došlo, a uzavřel, že byt' nebyly Lety místem systematicky prováděné genocidy, jsou s ní bezprostředně spojeny, neboť sloužily (stejně jako četné další tábory) k její přípravě. Nad rámec napadeného rozsudku pak odvolací soud pouze dodává, že pojem *genocidia* je i právním pojmem vyloženým jednak v ustanovení § 400 tr. zákoníku, jednak v Úmluvě o zabránění a trestání zločinů genocidia (vyhlášené pod č. 32/1955 Sb. m. s.), přičemž podle obou těchto pramenů zahrnuje genocidium kromě samotného způsobení těžké újmy na zdraví nebo smrti příslušníkům určité rasové skupiny také určitou „přípravnou“ fází v podobě jejich uvedení do životních podmínek, které mají přivodit jejich úplné nebo částečné fyzické zničení. Z tohoto pohledu je proto zřejmé, že o genocidě proběhnuvší v cikánském táboře v Letech nelze mít pochyb. Ve zbytku nemá odvolací soud k odůvodnění naplnění objektivní stránky ze strany soudu I. stupně, co by doplnil, a toliko na ně odkazuje.

18. Další výhrady odvolatele směřovaly ke způsobu, jakým se soud I. stupně vypořádal se **subjektivní stránkou** spáchaného trestného činu. V tomto případě lze odvolateli přisvědčit v tom, že zejména naplnění *volní složky* zavinění, která je nezbytným předpokladem konstatování úmyslné formy zavinění, mohl soud I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí zachytit pečlivěji a pregnantněji. Skutková zjištění nalezená obvodním soudem jsou nicméně i podle odvolacího soudu pro závěr o spáchání činu v úmyslu nepřímém dostačující a relevantní úvahy soudu směřující právě k tomuto závěru jsou z jeho rozhodnutí patrné, třebaže ne koncentrovaně, na jednom místě. V napadeném rozsudku je ve vztahu k subjektivní stránce obžalovaného zdůrazněno, že problematika odkupu vepřína byla přes dvě desetiletí diskutována ve veřejném prostoru, existuje k ní dostatek archivních pramenů a odborné literatury a tábor se vyskytoval ve volebním obvodu obžalovaného, což bylo dotyčným známo. Uvedené spolu s postavením obžalovaného coby osoby účastníce se v pozici (alespoň elementárně připraveného) řečníka diskuze na dané téma a nepochybně se zajímající o dění v dané lokalitě svědčí i podle názoru odvolacího soudu o tom, že o historických událostech proběhnuvších v Letech měl obžalovaný dostatečně povědomí. *Znalostní (intelektuální) složka* zavinění byla tak naplněna mimo jakoukoli pochybnost. Přítomnost volní složky alespoň na úrovni *smíření* (§ 15 odst. 2 tr. zákoníku) s vyvoláním škodlivého následku relevantního z hlediska trestního práva se pak podává z dalších okolností podrobněji rozvedených soudem I. stupně v dalších pasážích jeho rozsudku. Závěr nalézacího soudu, že k obžalovanému je třeba přistupovat jako k přinejmenším průměrně rozumně uvažujícímu člověku, jehož vzdělání, postavení ústavního činitele a profese mu nepochybně umožňují a v rozhodné době umožňovaly chápat obecný a obvyklý význam slov, která užil („koncentrák“, „vyhazovat peníze“, „pseudo-“), včetně hanlivého zabarvení posledních dvou. Pronesl je v rámci svého vystoupení (nikoli tedy zcela nahodile, bezmyšlenkovitě), ačkoliv mu, jak uvedeno výše, bylo současně známo i prožité utrpení osob umístěných v letsčím táboře. Obžalovaný byl přiměřeně obeznámen také se skladbou auditoria, jemuž byl výrok adresován, tedy s tím, že jej netvoří historici, již by výrok přijali coby snahu o přesné zařazení letsčeho tábora v rámci typologie Mezinárodní pátrací služby Červeného kříže. Správně poukázal soud I. stupně na to, že nebýt záměru opřít svůj výrok nyní odsuzovanou konotací, mohl se obžalovaný omezit toliko na ekonomická fakta. Správně také interpretoval výrok obžalovaného v celé jeho šíři (jež by dle odvolacího soudu měla zahrnovat i výraz „neexistující“ ve významu naznačeném výše) a zdůraznil, že výrok „pseudokoncentrák“ byl součástí věty o „vyhazování peněz z okna“. Důvodně přihlédl obvodní soud i k tomu, že se obžalovaný vyjadřoval jako člen hnutí SPD na meetingu tohoto hnutí, neboť z hlediska úvah o naplnění subjektivní

stránky nelze pustit ze zřetele ani dosavadní rétoriku tohoto hnutí, na niž je poukázáno ve zprávách Ministerstva vnitra. Za takové situace nelze podle odvolacího soudu dospět k jinému závěru než tomu, že obžalovaný byl přinejmenším smířen s tím, že pronásí výrok způsobilý devalvovat význam utrpení způsobeného cikánskému etniku nacistickou genocidou, tj. porušit objekt trestného činu podle § 405 tr. zákoníku. Zbývá dodat, že toto smíření je pro naplnění úmyslné formy zavinění podle § 15 odst. 2 tr. zákoníku zcela dostačující, obžalovaným v průběhu celého řízení opakovaně namítaná skutečnost, že výrok nebyl pronesen za tímto účelem, není pro vznik jeho trestní odpovědnosti za trestný čin podle § 405 tr. zákoníku nezbytná.

19. Za situace, kdy odvolací soud shledal závěry soudu I. stupně o naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu podle § 405 tr. zákoníku jako správné, zaobíral se odvolací soud také otázkou **společenské škodlivosti** skutku kladeného obžalovanému v tomto řízení za vinu, a to zejména v kontextu námitek odvolatele poukazujícího na nedostatečnou reflexi významu ústavně zaručené svobody projevu soudem I. stupně a „politické motivovanosti“ jím učiněného meritorního rozhodnutí.
20. Především je třeba poukázat na to, že svoboda projevu garantovaná čl. 17 Listiny základních práv a svobod je právem nederogovatelným, ne však neomezeným. Některé skutkové podstaty ukotvené v tr. zákoníku představují zákonem aprobované mantinely této svobody, jak to ostatně předpokládá čl. 17 Listiny ve svém odstavci 4. Jejich překračování nelze připustit ani v rámci jinak žádoucí a demokratický právní stát utvářející politické diskuze, obzvláště nejedná-li se o kritiku či hodnotící komentář, ale o popírání či zpochybňování objektivních (historických) faktů, které je způsobilé ublížit konkrétním osobám nebo dokonce celému etniku. Pokud by společnost prostřednictvím zákonů přijatých svými reprezentanty takové mantinely nenastavila (příčemž ta tuzemská to činí ve srovnání s jinými evropskými zeměmi jako je např. SRN, Rakousko či Švýcarsko, prostřednictvím výrazně subtilnější a benevolentnější právní úpravy), jen těžko by se někdy mohla ze své historie poučit a napříště se opakování obdobných útrpných událostí vyvarovat.
21. Objektem trestného činu podle § 405 tr. zákoníku je zájem na historicky ověřené věcně správné interpretaci událostí minulých, respekt a úcta k přeživším, pozůstalým a jejich příbuzným a pieta reagující na utrpení prožité v důsledku těchto událostí. Takové omezení svobody projevu je omezením, které odvolací soud považuje za legitimní a v demokratické společnosti nezbytné. Nepřehlédl přitom odvolatelův odkaz na závěry judikatury Evropského soudu pro lidská práva, zejména rozsudku ve věci *Perinçek v. Švýcarsko*, nicméně odsuzující rozhodnutí v této trestní věci podle něj i tak obstojí, a to nejen proto, že citovaný rozsudek není přijímán zcela bez výhrad (srov. např. sedm disentních stanovisek), ale především pro četné odlišnosti mezi případem dotyčného stěžovatele a obžalovaného [Obžalovaný] (od konstrukce české a švýcarské skutkové podstaty přes dobu uplynulou od relevantních historických událostí až po způsobilost výroků vyvolat určité společenské tenze vzhledem k místním a historickým souvislostem). Příléhavý není ani odvolatelův odkaz na judikaturu Nejvyššího soudu (sp. zn. 8 Tdo 819/2015, 8 Tdo 314/2019), podle níž by nemělo v trestní odpovědnost vyústit zpochybňování nepodstatných jednotlivostí nebo podružných vedlejších věcí, neboť je vzhledem k výše uvedenému zřejmé, že obsah vyjádření obžalovaného do této kategorie podřadit v žádném případě nelze.
22. V rámci svých úvah o společenské škodlivosti odsuzovaného činu se odvolací soud pečlivě zaobíral všemi pro ni rozhodnými kritérii předpokládanými § 39 odst. 2 tr. zákoníku. Dospěl přitom

Shodu s prvopisem potvrzuje Z.K.

k závěru, že uplatnění prostředků jiných právních odpovědí by nebylo coby právní reakce veřejné moci na spáchané dostačující. Verbální povaha trestného činu, minimálně nepřímý úmysl pachatele i skutečnost, že trestní odpovědnost obžalovaného založil toliko jediný výrok, jež by samy o sobě mohly vést k závěru o relativně nízké závažnosti spáchaného činu, stojí v ostré kontrapozici s významem chráněného zájmu, jenž byl tímto trestným činem dotčen, popsáním v předchozím odstavci, i s osobou obžalovaného, který byl v době spáchání činu politickým reprezentantem a ústavním činitelem způsobilým ovlivnit (současně ale také pohoršit či urazit) širší veřejné mínění. Odvolací soud nemůže odhlédnout od skutečnosti, že tatáž skutková podstata by byla týž výrokem naplněna i tehdy, pronesl-li by jej pachatel před třemi osobami současně přítomnými např. v restauračním zařízení. Co by ji od nyní posuzovaného skutku ovšem spolehlivě odlišilo, je právě jeho společenská škodlivost, která i optikou tohoto srovnání není natolik nízká, aby vyloučila aplikaci prostředků trestního práva a vedla odvolací soud k diametrálně odlišným závěrům, jež by mohly zpochybnit prvoinstanční rozhodnutí.

23. Konečně, jako zcela nedůvodnou a účelovou vyhodnotil soud II. stupně odvolatelovu námitku týkající se „politické motivovanosti“ odsuzujícího rozhodnutí, resp. samosoudkyně, která je pod ním podepsána. Odvolatelova argumentace v tomto případě pouze kopíruje obsah námítky podjatosti, jež byla ovšem již vypořádána usnesením obvodního soudu, které nebylo ze strany odvolatele napadeno opravným prostředkem, a tudíž nabylo právní moci. Z toho důvodu nepovažuje odvolací soud za nutné, aby k této otázce cokoli dalšího dodával.
24. Z podnětu odvolání obžalovaného přezkoumal Městský soud v Praze také **druh a výši uloženého trestu** a shledal ho plně zákonným a odpovídajícím všem hlediskům uvedeným v § 38 a § 39 tr. zákoníku. Obvodní soud správně přihlédl k závažnosti trestného činu, k poměrům obžalovaného, k jeho dosavadnímu způsobu života, k možnostem jeho nápravy i k jeho chování po činu, a přihlédl k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život obžalovaného. Svě závěry řádně odůvodnil ve svém rozsudku a odvolací soud na ně v podrobnostech odkazuje.
25. Obžalovanému byl nalézacím soudem uložen **trest odnětí svobody ve výměře 6 měsíců, s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu v trvání 1 roku.**
26. Odvolací soud se plně ztotožňuje se závěrem nalézacího soudu ohledně *druhu uloženého trestu*, tj. trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu. Obvodní soud přílehavě hodnotil jako polehčující okolnost, že obžalovaný vyjádřil nad svým výrokem lítost, zohlednil i jeho dosavadní bezúhonnost, neboť byt' má jeden záznam v rejstříku trestů, odsouzení je již zahlazeno, a fakt, že od spáchání trestného činu již uplynula delší doba, během níž se nedopustil žádného protiprávního jednání. V neprospěch obžalovaného pak nalézací soud správně vzal v úvahu, že se obžalovaný trestné činnosti dopustil jako ústavní činitel, tj. politický reprezentant, který by naopak měl jít společností příkladem. Za těchto okolností se odvolací soud ztotožňuje s názorem obvodního soudu, že v případě obžalovaného může být účel trestu splněn ještě uložením trestu alternativního, nespojeného ještě s přímým omezením na svobodě, když samotnou hrozbu možného výkonu nepodmíněného trestu je možno v dané věci považovat za dostačující. Zároveň odvolací soud plně akceptuje též závěry soudu prvního stupně ohledně *výměry uloženého trestu*. Trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců, tj. na samotné dolní hranici zákonné trestní sazby (6 měsíců až 3 léta), s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu v trvání 1 roku (tj. rovněž na samotné dolní hranici zákonné sazby pro stanovení délky zkušební doby) nelze za popsanych

okolností v žádném případě považovat za trest nepřiměřeně přísný, odůvodňující postup podle § 258 odst. 1 písm. e) tr. řádu, tj. zmírnění trestu pro jeho nepřiměřenost.

27. Na základě výše uvedených skutečností shledal městský soud **odvolání** obžalovaného jako **nedůvodné, a proto je podle § 256 tr. ř. zamítl.**

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e n í** stížnost přípustná, lze však proti němu podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení dovolání prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni (§ 265e tr.ř.). O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky (§ 265c tr.ř.). Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci, na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce a nebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr.ř.). Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 tr.ř.). Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr.ř.) být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – l) tr.ř. nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Praze dne 6. prosince 2022

Mgr. Blanka Bedřichová, v.r.
předsedkyně senátu

Vypracovala:
Mgr. Kateřina Ctiborová